

Asia: Lausuntopyyntö YVA-selostuksesta, Dalalandetin tuulivoimahanke, Uusikaarlepyy (EPOELY/585/2023)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee 15 voimalan (ohjelmavaiheessa 20 voimalan) tuulivoimahanketta Uuteenkaarlepyyhyn Dalalandetin alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m ja hankealueen pinta-ala on n. 1650 ha. Ulkoinen sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa hankealueelta joko ilmajohtolla (n. 6 km) Sandåsin sähköasemalle tai maakaapelilla lounaaseen Storbötetin tuulivoimahankkeen sähköasemalle.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selostuksesta käy ilmi, että hankealueen ympäristöön sijoittuu laajoja peltoalueita, jotka ohjaavat jossain määrin hanhien ja joutsenten, mutta myös monien muiden lajien liikkeitä ja ovat merkittäviä muutonaikaisia levähdyspaikkoja mm. hanhille. Hankkeella ei kuitenkaan nähdä olevan muuttolintuihin kohdistuvia vaikutuksia tai yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa.

Linnustokartoitusten osalta Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Metsäkanalintujen kartoituksien osalta on hyvä tiedostaa, että metsäkanalinnut pesivät myös tavallisessa talousmetsässä. Karkea selvitys pelkästään potentiaalisista ympäristöistä ei välttämättä kuvaa alueen metsäkanalintukantaa tarpeeksi.

Selostuksessa todetaan, että riistakantojen arvioidaan palautuvan eläinten totuttua tuulivoimahankkeen toiminnasta aiheutuviin elinympäristön muutoksiin. Luke näkee, että vaikutusten arvioinnissa olisi syytä tehokkaammin hyödyntää olemassa olevaa kirjallisuutta tuulivoiman vaikutuksista. Myös vastakkaisia vaikutuksia on havaittu tutkimuksissa kuin selostuksessa esitetään.

Tämän hetkisen kirjallisuuden perusteella vaikutuksia syntyessä, ne saattavat

olla pitkäaikaisia. Esimerkiksi metsäkanalintujen osalta Saksassa, Ruotsissa ja Itävallassa tehdyssä tutkimuksessa ei ollut mitään viitteitä siitä, että metsot tottuisivat tuulivoimaan edes 8 vuoden aikana (Coppes et al. 2020).

Selostuksessa mainitun lajiston osalta Luke huomauttaa myös, että tapauksissa, joissa elinympäristö muuttuu lajille käyttökelttomaksi ja yksilöt siirtyvät muualle, lajin sisäinen kilpailu kiristyy. Alueen ulkopuolella voi näkyä lyhytaikainen immigraatiosta johtuva positiivinen vaikutus, mutta elinympäristön tuhoutuminen on populaatiotasolla vaikutukseltaan suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen. Hieman pidemmällä, muutaman vuoden aikavälillä, voi olla yhdentekevää populaatiotasolla, siirtykö yksilöt muualle vai kuolivatko ne heti.

Hankealue sijoittuu Jeppon susireviirille, jonka osalta selostuksessa on vanhentunutta tietoa. Uusimman kanta-arvion 2023 mukaan Jeppon reviirillä on perhelauma (100 % TN). Samalle reviirille sijoittuu ja on suunniteltu useita tuulivoimahankkeita. Hankealueelta on maaliskuussa tehdyissä lumijälkilaskennoissa saatu jälkihavaintoja sudesta kolmessa paikassa. Lisäksi yksittäisen suden jälkiä on havaittu syksyllä 2023. Suden lisäksi alueelta on havaittu ilveksen jälkiä yhdessä paikassa. Tehtyjen selvitysten perusteella Luke näkee, että hankealueella on merkitystä suurpetojen elinympäristönä. Luke huomauttaa, että hankkeessa tehtyt selvitykset mahdollistavat kuitenkin vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla määrittää eikä siten voida myöskään tehdä johtopäätöstä siitä, että sijoittuuko hankealue esim. susien kannalta keskeiselle alueelle. Huomioiden hankealueen sijainti, Luke näkee vaikutusten arvioinnin suurpetojen ja erityisesti suden osalta puutteellisena.

Hankealueen ympäristöön (30 km säteellä) sijoittuu 25 eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta, joista kaksi rajautuu tarkasteltavaan hankkeeseen ja yhteensä 13 hanketta sijoittuu alle 10 km säteelle. YVA-selostuksen mukaan hankealueen lähiympäristöön sijoittuu jo toiminnassa olevia tuulivoimaloita ja lähiympäristöön on tulossa runsaasti uusia tuulivoimaloita riippumatta tästä hankkeesta. Selostuksessa kerrotaan myös, että maisema muuttuu tästä hankkeesta riippumatta, eivätkä tämän hankkeen voimat siten muuta merkittävästi maiseman luonnetta. Selostuksessa kerrotaan myös, että ympäröivien hankkeiden toteutuessa esimerkiksi katselupisteestä Jepuantien suunnasta, havainnekuvan perusteella näkyy yhdellä kertaa 69 voimalaa.

Luke huomauttaa, että tässä tulisi tarkastella niitä muutoksia mitä tässä tarkasteltava hanke ja muut suunnittelussa tai toiminnassa olevat hankkeet yhdessä voivat saada aikaan (mm. ääni, välke, elinympäristöjen pirstoutuminen) ja minkälaisia vaikutuksia muutoksilla voi olla. Lisäksi mahdollisille vaikutuksille olisi syytä tarkastella lievennyskeinoja. Luke näkee yhteisvaikutusten arvioinnin merkittävästi puutteellisena huomioiden lähiympäristöön suunniteltujen tuulivoimahankkeiden määrää. Lisäksi Luke näkee, että vaikutuksia olisi syytä tarkastella muidenkin lajien kuin muuttolintujen osalta.

Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa.

On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä

selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hankealue sijoittuu Jeppon susireviirille (perhelauma). Tehtyjen selvitysten perusteella Luke näkee, että hankealueella on merkitystä suurpetojen elinympäristönä. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla määrittää eikä siten voida myöskään tehdä johtopäätöstä siitä, että sijoittuuko hankealue esim. susien kannalta keskeiselle alueelle. Huomioiden hankealueen sijainti, Luke näkee vaikutusten arvioinnin suurpetojen ja erityisesti suden osalta puutteellisena. Luke näkee yhteisvaikutusten arvioinnin merkittävästi puutteellisena huomioiden lähiympäristöön suunniteltujen tuulivoimahankkeiden määrä. Lisäksi Luke näkee, että vaikutuksia olisi syytä tarkastella muidenkin lajien kuin muuttolintujen osalta. Selostuksessa todetaan, että riistakantojen arvioidaan palautuvan eläinten totuttua tuulivoimahankkeen toiminnasta aiheutuviin elinympäristön muutoksiin. Luke näkee, että vaikutusten arvioinnissa olisi syytä tehokkaammin hyödyntää olemassa olevaa kirjallisuutta tuulivoiman vaikutuksista. Myös vastakkaisia vaikutuksia on havaittu tutkimuksissa kuin selostuksessa esitetään. Tämänhetkisen kirjallisuuden perusteella vaikutuksia syntyessä, ne saattavat olla myös pitkäaikaisia. Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 08.04.2024 klo 15:18:29.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: